

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 20 września 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi:

1. zasądził od Z. K. na rzecz (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. kwotę 33 061,33 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 marca 2015 r. do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że pozwana jest zobowiązana do zapłaty solidarnie z A. K., której obowiązek wynika z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanego 2 kwietnia 2015 r. przez Sąd Rejonowy w Zamościu w sprawie o sygn. akt I Nc 1189/15,
2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie,
3. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 4108 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu z tym zastrzeżeniem, że w zakresie kwoty 2840 złotych pozwana jest zobowiązana do zapłaty solidarnie z A. K..

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło po ustaleniu, że 6 grudnia 2007 r. W. K. zawarł z (...) Bank S.A. w K. umowę kredytu. Zgodnie z treścią umowy, bank udzielił kredytobiorcy kredytu w wysokości 14 758,87 złotych z obowiązkiem zwrotu kwoty kredytu do 15 grudnia 2011 r., stosownie do warunków zawartej umowy.

W dniu 27 sierpnia 2009 r. (...) Bank SA w K. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), stwierdzając wymagalne zadłużenie W. K. z tytułu wyżej wskazanej umowy kredytu. Jego wysokość na dzień 27 sierpnia 2009 r. wynosiła 17 884,73 złotych, w tym należność główna – 13 845,91 złotych, odsetki umowne za okres korzystania z kapitału – 1 015,67 złotych, odsetki za opóźnienie – 2 988,15 złotych, koszty 35,00 złotych. Postanowieniem z 18 września 2009 r. w sprawie o sygn. akt II Co 3473/09 Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi nadał wyżej wskazanemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności przeciwko W. K..

Na skutek wniosku (...) Bank S.A. z 1 grudnia 2009 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, prowadził postępowanie egzekucyjne przeciwko W. K. (sygn. akt KM 351/10) celem wyegzekwowania należności objętych powyższym tytułem wykonawczym. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem z 7 czerwca 2011 r. wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Umową sprzedaży wierzytelności z 8 marca 2012 r., (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W., działający na rzecz Subfunduszu KI 1, nabył od (...) Bank S.A. w W. (następcy prawnego (...) Bank S.A. w K.) wierzytelność przysługującą wobec W. K. z tytułu wyżej wskazanej umowy kredytu. (...) Bank S.A. w W. przesłał pozwanemu pismo z 8 marca 2012 r. informujące o zawarciu wyżej wskazanej umowy przelewu wierzytelności.

W. K. zmarł 2 maja 2013 r. Spadek po nim nabyły żona Z. K. i córka A. K..

Pismami z 4 marca 2015 r. powód wezwał spadkobierczynie W. K. do zapłaty 33 765,05 złotych z tytułu zadłużenia z umowy kredytu zaciągniętego przez W. K. w dniu 6 grudnia 2007 r. Następnie powód zawiadzał pozwane do próby ugodowej z dnia 6 czerwca 2014 roku.

Zarówno W. K., jak i jego spadkobierczynie, nie zapłacili powodowi dochodzonej pozwem kwoty.

Sąd Rejonowy uznał powództwo za uzasadnione w przeważającej części. Wskazał, że w sprawie znajdują zastosowanie postanowienia umowy kredytu wskazanej powyżej, przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665), przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2001 roku o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 100, poz. 1081) oraz przepisy ustawy Kodeks cywilny.

Sąd Rejonowy podkreślił, że bezspornie W. K. zawarł umowę kredytu i nie wywiązał się z obowiązków wynikających z tej umowy oraz to, że pozwana jest spadkobiercą W. K..

Sąd I instancji uznał za skuteczną umowę sprzedaży wierzytelności, na podstawie której powód nabył wierzytelność z tytułu umowy kredytu z 6 grudnia 2007 r. Nie uwzględnił natomiast zarzutu przedawnienia, poniesionego przez pozwaną.

Stosownie do art. 117 § 1 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu, zaś zobowiązany może uchylić się od ich zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. W świetle art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Sąd Rejonowy podzielił pogląd, iż roszczenia banku wynikające z umowy kredytu, jako związane z prowadzoną przez bank działalnością gospodarczą, przedawniają się w terminie trzech lat. Odwołał się w tym zakresie do stanowiska Sądu Najwyższego, zaprezentowanego na przykład w wyroku z dnia 2 października 2008 roku, w sprawie o sygn. akt II CSK 212/08, opublikowanym w OSNC 2009 rok, Nr C, poz. 60, str. 1.

Zgodnie z przepisem art. 120 § 1 k.c., przedawnienie liczy się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Wymagalność jest stanem, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Roszczenia mogą uzyskać przymiot wymagalności w dniu oznaczonym przez ustawę lub przez czynność prawną albo w dniu wynikającym z właściwości zobowiązania. Poszczególne raty kredytu przedawniają się po upływie trzech lat licząc od dnia, w którym rata powinna zostać spłacona zgodnie z zawartą umową, ponieważ okres przedawnienia biegnie oddzielnie w stosunku do każdej z rat. Bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje, przez wszczęcie mediacji (art. 123 § 1 k.c.).

W przedmiotowej sprawie (...) Bank S.A. w K. wystawił 27 sierpnia 2009 r. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) przeciwko W. K.. Oświadczył, że roszczenia objęte tym tytułem są wymagalne i egzekwowalne. Tym samym bieg terminu przedawnienia został przerwany w 2009 roku, kiedy poprzedni wierzyciel wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, wystąpił z wnioskiem o nadanie mu klauzuli wykonalności i wreszcie - kiedy złożył wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie uzyskanego tytułu wykonawczego. Komornik prowadził postępowanie egzekucyjne do dnia 7 czerwca 2011 r. Zostało ono umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, co ponownie przerwało bieg przedawnienia. Bieg terminu przedawnienia przerwany został również zawezwaniem przez powoda do próby ugodowej z dnia 6 czerwca 2014 roku. Dlatego na dzień złożenia pozwu inicjującego niniejsze postępowanie, wierzytelność objęta żądaniem pozwu nie była przedawniona.

Konstatując Sąd Rejonowy określił, że zgodnie z art. 922 § 1 k.c., prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na spadkobierców; w realiach przedmiotowej sprawy na Z. K. i A. K.. Z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy wynika, że powód prawidłowo określił żądanie, udowodnił je co do wysokości, z wyjątkiem kosztów monitów i wezwań oraz kosztów opłat windykacyjnych poniesionych przez poprzedniego wierzyciela.

O kosztach postępowania należnych powodowi od pozwanej Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła pozwana Z. K..

Zaskarżyła wyrok w całości i wniosła o oddalenie powództwa. Zarzuciła, że Sąd Rejonowy nie rozważył należycie podniesionego przez nią zarzutu przedawnienia. Podkreśliła, że wszystkie kwoty wskazane w pozwie są całkowicie dowolne, a fakt ich objęcia bankowym tytułem egzekucyjnym nie zwalnia powoda z obowiązku wykazania wysokości roszczenia, ponieważ nie może się skutecznie na ten tytuł powoływać. Pozwana zakwestionowała, że doszło do przerwania biegu przedawnienia. W odniesieniu do ustaleń co do złożenia przez powoda wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, pozwana zarzuciła, że nie wiadomo, czy wniosek został skutecznie złożony.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie jako bezzasadnej i zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna i - jako taka – skutkuje zmianą zaskarżonego orzeczenia. Skupia się wokół zarzutu naruszenia prawa materialnego, tj. błędnej (zdaniem skarżącej) oceny zgłoszonego zarzutu przedawnienia roszczenia.

Apelująca nie zarzuca naruszenia prawa procesowego i nie kwestionuje ustaleń faktycznych, poczynionych przez Sąd Rejonowy w oparciu o dowody zaoficerowane przez strony. Ustalenia faktyczne, przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przez Sąd Rejonowy, znajdują pełną akceptację Sądu Okręgowego. Sąd Okręgowy w pełni je podziela i przyjmuje za własne.

Podniesiony w apelacji zarzut nieprawidłowej oceny zarzutu przedawnienia roszczenia jest w pełni uzasadniony. Nie kwestionując – co do zasady - prawidłowości dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny zdarzeń mających wpływ na przerwanie biegu przedawnienia, należy odnotować, że co do roszczeń wynikających z czynności bankowych, utrwaliła się linia orzecznicza pominięta przez sąd I instancji w jego rozważaniach o przedawnieniu roszczenia dochodzonego pozwem. Mianowicie, aktualnie za przeważający należy uznać pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 roku (III CZP 29/16, opubl. Lex nr 2067028), zgodnie z którym „nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.)”.

Wprawdzie zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego, zarówno złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jak i wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie takiego tytułu wykonawczego, przerywają bieg przedawnienia. Są to bowiem czynności przedsięwzięte bezpośrednio w celu egzekwowania roszczeń w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. (tak m.in. Sąd Najwyższy w uchwale z 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC z 2005 r., nr 4, poz. 58, w wyroku z 23 listopada 2011 r., IV CSK 156/11, OSNC - ZD z 2013 r., nr 1, poz. 7; w wyroku z 12 stycznia 2012 r., II CSK 203/11, OSP z 2014 r., nr 6, poz. 60; w wyrokach z 17 grudnia 2004 r., II CK 276/04, z 22 stycznia 2008 r., V CSK 386/07, z 21 maja 2010 r., II CSK 614/09, z 4 października 2012 r., I CSK 90/12 - nie publ.). W przypadkach przedsięwzięcia przez wierzyciela omawianych czynności, rozpoczęcie biegu przedawnienia następuje na nowo z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania klauzulowego, bądź z chwilą zakończenia postępowania egzekucyjnego, w tym jego umorzenia. Skutek ten nie następuje w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 823 lub 825 pkt 1 k.p.c. albo zwrotu wniosku, ponieważ one niweczą materialnoprawne skutki przerwy przedawnienia (tak m.in. Sąd Najwyższy w uchwale z 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14, OSNC z 2015 r., nr 12, poz. 137, w wyroku z 10 października 2003 r., II CK 113/02, OSP z 2004 r., nr 11, poz. 141). Natomiast umorzenie postępowania z powodu bezskuteczności egzekucji (art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.) powoduje, że bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym rozpoczyna się na nowo. W razie cesji wierzytelności - co do zasady - nabywca wstępuje w sytuację prawną cedenta (także w zakresie terminu przedawnienia). Zbycie wierzytelności jest irrelewantne dla biegu przedawnienia, ponieważ z art. 509 § 2 k.c. wynika identyczność wierzytelności cesjonariusza z wierzytelnością cedenta.

Jednak w aktualnym orzecznictwie inaczej definiuje się sytuację nabywcy wierzytelności objętej bankowym tytułem egzekucyjnym.

Tylko banki mogły wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne i tylko one mogły uzyskać klauzule wykonalności po wystawieniu b.t.e. Takie uprawnienia nie przysługiwały innym podmiotom, nie będącym bankami. Nabywcy wierzytelności wynikających z bankowych tytułów egzekucyjnych nie mogli korzystać z tytułów uzyskanych przez banki i nie mogli w oparciu o nie kontynuować egzekucji. Musieli uzyskiwać nowe tytuły wykonawcze na drodze procesów sądowych. Te odmienności w sytuacji nabywców wierzytelności objętych bankowymi tytułami egzekucyjnymi i zbywców tych wierzytelności, będących bankami, stanowią uzasadnienie dla poglądu wyrażonego w

przywołanej wyżej uchwałę Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2016 roku. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu omawianej uchwały: „wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje zatem skutek przerwy wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym, na rzecz którego została wydana klauzula wykonalności; nie jest bowiem wystarczająca tożsamość wierzytelności lecz konieczna jest również identyczność osób, na rzecz których czynność ta została dokonana. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Nie może umknąć uwadze, że przerwa biegu przedawnienia została spowodowana czynnością banku zmierzającą do egzekwowania roszczenia, podczas gdy nabywcy nie będącemu bankiem miałyby służyć do jego dochodzenia. Nabywca wierzytelności nie będący bankiem nabywa wierzytelność w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzytelnością zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nawet jeżeli nabycie nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. i rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem. Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela - banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy nie będącego bankiem”. Podobne stanowisko Sąd Najwyższy zajął również w wyroku z 19 listopada 2014 r. (II CSK 196/14, opubl. Legalis nr 1186869), w postanowieniu z 5 października 2016 r. (III CZP 52/16, opubl. w Lex nr 2142032), w postanowieniu z 26 października 2016 r. (III CZP 60/16, opubl. w Lex nr 2152395).

Omawiany pogląd Sąd Okręgowy w niniejszym składzie podziela. W konsekwencji uznaje, że roszczenie powoda jest przedawnione. Jakkolwiek w stosunku do poprzedniego wierzyciela ((...) Bank S.A. w K.) wszczęcie postępowania egzekucyjnego miało ten skutek, że przerwało bieg przedawnienia, to już dla nabywcy wierzytelności (powoda w niniejszej sprawie) nie odnosi to takiego skutku. W konsekwencji roszczenie przedawniło się z upływem trzech lat od chwili, kiedy wierzytelność stała się wymagalna. Zakładając, że była wymagalna w dacie wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego (zgodnie z oświadczeniem Banku), to przedawniła się z dniem 28 sierpnia 2012 roku. Powód w niniejszej sprawie sugerował, że wymagalność roszczenia mogła nastąpić po upływie terminu spłaty kredytu, oznaczonego w umowie, tj. 15.12.2011 r. Licząc 3 – letni termin przedawnienia od tej daty, w dacie wytoczenia powództwa (26.03.2015 r.) roszczenie również było przedawnione.

Przedstawione rezultaty kontroli instancyjnej prowadzą do wniosku, że apelacja jest w pełni uzasadniona, a jej uwzględnienie skutkuje zmianą zaskarżonego orzeczenia na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie powództwa w całości.

Modyfikacja rozstrzygnięcia w przedmiocie procesu skutkowałą koniecznością zmiany orzeczenia o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego. Powód ostatecznie przegrał sprawę w całości i – stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. – musi zwrócić pozwanej poniesione przez nią koszty. Składają się na nie: koszty zastępstwa procesowego - 2400 złotych, obliczone stosownie do § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity – Dz. U. 2013 r., poz. 490).

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik postępowania, wyrażonej w art. 98 k.p.c. Apelacja pozwanej została uwzględniona w całości. Zatem powód jest zobowiązany - jako strona przegrywająca - zwrócić pozwanej poniesione przez niego koszty na etapie postępowania drugoinstancyjnego. Składają się na nie koszty zastępstwa procesowego - 2400 złotych, obliczone stosownie do § 2 pkt

5 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015, poz. 1804) – w brzmieniu obowiązującym do 27 października 2016 roku.

Pozwana została zwolniona z opłaty od apelacji, która wynosi 1654 złotych. Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 k.p.c. Sąd Okręgowy obciążył powoda tą opłatą, o czym orzekł w pkt 3 wyroku.